

ԻՍԹԱՆՊՈԼ 26 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Սոն Ալմանեա զագէթաւորընտա ա-
թիտէքի թէլէկրափար օգունմոյ տուր :
Համպուրկ, 30 հոկտեմբեր : Պօեր-
սօհհալ զագէթասը, Մէյքին թէալիմի-
եթիթինաէն էվիէլ վագը օլան վագաւոր
հագըղընտա աթիտէքի թափսիլլի մա-
լիւմաթլարը վիրմիշ տիր : Հոկտեմբեր
21 տէ : Մէյ գալնասը գոմանտանը ժե-
նէրալ Գօֆրիտէր, օրտուսու իչին, գա-
լատան վէ չհէրտէն արթըգ մէքիւլաթ
իլըրաճ իթտիրէմէեհէհէկինի Մարէշալ
Պագէնէ պիլտիրմիշ վէ պունուն իւզե-
րինէ Մարէշալ տախի, օրտուսու պը-
րագըպ կիթմէլէրի իչին ասաքիրէ ըուխ-
սաթ վիրմիշ տիր, լաքի մէրգունման
գաշկընլար, Ալմանեաւըլար թարափըն-
տան չհէրէ գօվուլմուշլար տըր : Պօյ
եհէրէ ատամ թէլէֆ օլուր տէնիլլէք, ի-
տիւլմէն իչինտէն եօլ աշմադ իչին հիւ-
նոււմ իթմէք բըլանը գապուլ օլունմա-
մըշ տըր : Մահը հալին 21 ինճի ախ-
շաժըր, պիրինճի էլչի, Բըուսխանըն
մէրքէզի օրտուսունա կիթտի, Մահը
հալին 24 ինտէ, ժէնէրալ Շանկարնի
իլ բըրէնա Ֆրէտէրիք Շարլը միեանե-
սինտէ միւլադաթ վագը օլմուշ տուր :
25 ինտէ, Պագէն, Ֆըրէսըաթի սէրա-
եընտա Ալմանեալը մուրախլասա վէքիլ
իլէ գօնուշմուշ լաքին գօնուշմալարըն-
տան սլիր նէթիճէ հասըլ օլմալմըշ տըր :
Հոկտեմբեր 29 տա Մէյքին թէսլիի-
եթիթի շարթըլարը իմգալանսը : Մէյի
մուհասնէրէ իթմիշ օլան ասաքիշին պէօ-
լիւք գըրամ, Բարիս էօսիւնէ սէվգ
օլունմուշ տուր :

Մէջտէ թութուլան Խրանսըզ էսր-
էրինսէն 20,000 նէֆէրէ եադըն է-
սրէր : Էւ տուգալըզարընա իրաւ
գըլընաճադար տըր : Գաւիէն պիտի-
րիտիկինէ նէզարէն, Մէջնն ասկէրի վէ
պլէտիէ սանաըզարընտա 60,000,000
ֆրանք պուլունմուչ տուր :

ՊԵՂԸՆԻՆ, 30 հոկտեմբեր : Բրուսիա-
շըն մերքեզի օրտոտստնտան Բարիս շէհ-
րինէ թէսլեմ օլուն իշին սոն տէֆա օ-
լարազ թէհտիտ թարիզի իլէ էմր օլուն-
մուշ տուր : Մ. Թիէր, Պիզմարզ իլէ
միւքեալէմէ իյլէմիշ տիր : Մ. Թիէր,
քէնտի մախտուս սըրր քեաթիպի վէ Մ.
Բօջիւման մախտուս թաթթըր օլան Մ.
Լիբման պէրապըրնտէ պուլտնաուղու
հալտէ, տին ախլամ Բաքիսէ ալվտէթ
իյլէմիշ տիր :

Պրերիսէլ, 28 հոկտեմբեր, խմբ. րաթօրիչա Էօժէնիէնի րիեսաէթի ԹաՏ. աընտա օլարագ ադաօլունան ալի մէճ. Լիսաէ, միւթարէքէ էլլիմէ.քիչին, միւ. քեալմէնին զաթ օլունմասարն ալէլէ. մէեէ վէ ալատէհու միւզաքէրիէէ կի. րիմէէէ գարար վիրիմիշ տիր : 12 զը. Թա կէսիտէն իպարէթ օլան ալի Յրան. սըզ ֆըրրայի տօնանմասը, Տիւնքէրք. տէն տիշարը չըգմըյ տոր :

ՊԵՐԼԻՆ, 28 հոկտ. Գործադրանքային
ՊԵՐԼԻՆ զգալի թափանցել էր գաղթին պե-
նտեն նեղաբեր, խաթալալը սեպե-
նտեն միայն ադր իգլիմե մեհթա-
եթի պառնան իմբաթթթ Նաթո-
ն, նոյեմբեր այդ ինքնու ՊԵՐԼԻՆ
սեպեմբեր թեթե պիրե, էպա ճե-
րսին կիտեճե տիր :

Բօաթիւն, 27 հօկտ : Սիեբլ զաղ-
թասը, Թուրտա Սըլէան թարափաթ
լարնեան իրաբիթ օլտուղու հալտէ,
պիւր սուհ Փըրգասը թէշիւ օլտեմագ-
տա օլտուղունու զիքը իյլեմիշ աիւր.
մէզգիւր Փըրգանըն պաշընտա, Թիէր,
Կըրէվի, Կիւիե-Մօնթալլուքս, Սիւ-
զօն, վէ Լըֆէվը-Բօնթալէս պուլուն-
մագ տա աըրլար :

Գնացիք իմ ևսանք նաժը ելլե՛ք եկնի
պիղ զազգէ՛ք ա մեզքիւր ֆըրգանն մն-
փասթլարըն թասահուպ խոհէ՛ք տիրո՛ւ
Տիւք տ'Օմալըն ճիւղնորիւնէ՛ք ըջոխի
նասպ իտիլճէկի սեօլնմէքտէ տիրո՛ւ

Մէջին թէսխմեցէթի խապլորի Պէր-
լինէ վազը օլուր օլմուզ , շէհրին քաֆ-
ֆէյի խանէլերի Բրուստա վէ միւլթթէ-
ֆիքլըին սանճադարը վէ գաստիւ-
լիք իլէ տօնաթըմը վէ շէնլիքըր ինճու
խտիմիշ տիր :

Մ/ցին թէսլիմ օտուղու կհւն ,
Պերլինին վէքիլերի , ագորւ մէճիս իյ-
լմէքաէ իտիւր , պիտու Մէյին թէս-
լիմիլէթի խապերի կզմիւ տիւ , Մէգ-
քիւր մէճիսին ըյյիսի , առազա զալ-
գըպ , Մէյին թէսլիմիլէթինի պիտիւրին

Ելել կրափը երևաւք սեպէ գըրաւաթ,
վէ պատէհու շու գըսսա նութգու ի-
րաւո իյէմիշ տիր։ Վիւսիւէք, իշ ու-
եհէնի ֆիւթուհաթ իւզըրինէ սէվինիքիզ։
Էլէվ մէգըիւր ֆիւթուհաթ, պու կիւն-
քի կիւն դաս տէօքըվմէքսիզին էլտի
տիրվիշ իսէ, անը օրտունուն ժէնէրալ
վէ օֆիշըալլաբըն սէպաթ վէ ինսանի-
եհէվիքիվէրկինէ պօրհու պուլուն-
մագտանըզ, վէ մէրգուժան ժէնէրալա-
բըն շէրէֆի իչին սանտալաւաբընըզտան
չըգըպ աեաղա գալգմանըզ իշին սիզվ-
ըէ րիճա իտէքիմ, Պիւթիւն մէճիս
ազալաբը, անաղա գալտալաբ, Շիմ-
տի, իլավէ իյէտի Բէյիս, պիշիմ իչիտ
օրտումուզ իշին Եաշաբըն պաղըշալլաժ
պունուն իւզըրինէ վէքիլէրին քեաֆ-
ֆէպի տալիս իւշ աէֆա Եաշաբըն,
պիշըբըմշալաբ, վէ պատէհու Գըրալա
Եօլլամազ իշին պիւր թէպրիքն մէ գա-
ւէմէ ալընմիշ տիր։

—Օտէատաւան ալընան խաղըրէրէն պէճանընա նէղաբէն, Վիեննաաաաքէ ինկիլթէրա սէֆիրի, Բուսիսնըն թէտա-
րիքեաթը հարպիեհի հազգընտա լի-
սաեէն մալիմաթ վիրոն իշին Օտէա-
ւան ինկիլթէրա զոնսօյուռնու Վիեննա-
եա չաղըրմը տոր :

ՄԷՑԻՆ ԹԷՍԼԻՄԻ

Մէջին թէս խմի զըմբնտա , Գրաւ
Եկեամուն , Ժենէրաւ Գօանէ իւն Գա .

ընթացողը , ինչպե՛ս օլտոլոգո
շարժւո՛ւն աթիւտքիւրտն իպարեթ
պոլոնտոլո , սոն բօթա իլ վարիս
օլտն խապէրէրտն անյալմը , որը ,

Քեաֆֆէյի Մէջ դալեալարը, վստիահէլարըն, Բըուսիանս թէրք իտիմէսի :

2- Բեռնաֆառերի օֆիշեալարըն, մուհարէպէյի հազորէտէ : Ալմանեաեա գարըը խէքըաբէն սիւհա հէքմէմէք իշին նամաւարըը իւգէրինէ սիւղ վիրէրիք սէրպէսի սալր վիրիմէրի :

3- Վաղը գտլան ասաքիրին քեաֆի
Ֆէսիէին տախի, էսիր մագամընտա
ԹուԹուլմասր :

— Մէջին աւընմասը խապերի Պէրլինին վասըլ օլտուգտաւ, 101 իւարէ թօի աւթըլը տըրր Պէրլինին Սթանթանզէյէլէր նամ ըհսի զազէթասը տէր ըի 318 սնէն մուգատտիմ Ալմանեանն էլինտէն ալընմըլ օլան Մէջ, օլ վազըլթգտան պէրու, Յըռնսանըն էլինտէ հիյնի հաճէթտէ տնսըզըն տիշարը չըբըպ հիւհուսիլլէնէ մախտուս վէ սաքա եօլտա պուլունան միւննթագամ պիր զալէա մազամընտա գուրումագտա իտի, չիմոի տնըն տէվամի սուրէթտէ Ալմանեանը զապթընտա պուլունմուսը, միւհէրըրէ սուրէթտէ էլլէմիսէթտէն տիր, Մէջքիւր զազէթա պիրազ շիւբհէէ զահպալարաք, Պազէնի, տմնազ 20,000 ըիւրի իշին իւշ ալըլէ մէքուլաթը պուլունագտա իքնի, 9 հաթթա 150,000 լէֆէր տասքիւրի իտարէ իտէպիլմիշ օլմասը իշնն, մէտհիլլէմիշ տիր:

Հոկտ. 29 տա չըգարըլան Թայմըլ
յագէէնտը տախն, յիշէ տէր:

Քիթիլեան թը հարգեհետե, Սեոան
է Անց թէսլիսեհետեհեր կիպի վագա-
արըն, ապա էմաւլերի կեօրիւմիւ
լմաւորընտան, էգլէնէ վուգու պո-
ան մուհարէպէրէ պագարագ, անյէ-
րն հուսուլէ կէթրէնէքլեր թէհսիր-
եր իւգլերնէ վվէնտէն քէշֆէ գալ-
ըշմագ, միււքնիսիգ տիր :

Պիւղիւք Նաբօլէօն, հիշ պիր տէ-
փա, քէնտրի արկնմէնլերի օրտուլարընը,
պէօլէճէ: [Ժէքմիլ սուրէթտէ լաւրապ ի-
տէմէմիշ տիր:

Պիւլիւք Դաբալօստուն կրննիւնտէ
լազը օլան էն մէջհուր թէսլիմիէնթ,
1805 սէնէսիտէ Ավսթրիաա գարշը
օլան մուհարէպէսիտէ վուգու պուլուպ,
ուլմտէ, 30,000 նէֆը Ավսթրիա ա-
աաքիրի, քնտրիէ թէսլիմ օլմաշար
սէ տէ, Ավսթրիաւլար, ալթը հաֆ-
թա սօրա, վուգու պուլան Ավսթը-
լից մուհարէպէսիտէ, պիւթիւն իւմիս
սէօշէլիթ մահլ օլունճաեա տէկին,
մուհարէպէյէ տէվմա իլլիւմէյ միւղլէ-
տիր օլմալար իտի :

Տերիւրանտ, վէ դակրամ մուհարէ-
զէլէրքնտէն սանրա տախի, Ալմթրիա-
լաւը, Նաթոլօնու, հալէա քէնտիլէ-
է բէք տէ մէնֆաւթարզ օլմաեան շարթ-
ար իլէ միւսարէհա իլլէմէյէ բազի իտէ

ճէք գատար, պի՛ր գու՛վլէթէ մալիք
պուլունմագտա իտիլէր :

Մէջին տրււմէսի իլէ, արթըգ խի
 թամ վըրիւիշ ատոտ իտիւպիւնէն սէֆէ
 րին նէթիճէսի շունտան իպարէթ աիւ
 քի, Ֆրանսանըն էլինտէ, հիշ պիւ
 ճինս նիզամլը օրսու գտլմամը տոր

Իմ ընդհանուր գործունեությունը, պիտի դառնա պիտի
նշանակալից իրադրություն, օրհնական պատգամ
լինի առաքելության, Ֆրանսիային, Շարլ
վե Շիմալի Շարլ գրեթե դառնալով
տեղումնուն, մոհամեդյան խորհրդանշան

Քէ Բաղիգասնուն, Մագ-Մահն օր
տուտունա եւթիշտիմէք իւզը, Բա
րսին իհթիեաթ ասաքիհնտէն, աճէկ
իէ տիշարը չըգարմը օլտուղու, Ժէնէ
ըալ Վինօյուն ասաքիի տախի, հալէա
Բարիտէ պուլունմագաս տոր:

Պաշտօն մահէլէրտէ պուրուսն աւ-
քերէր իսէ, եալընը, Սօփը վէ կարտա-
նաթմուր թապիր օլունան (նիդամ ա-
սաքիր օլմանն) ասաքիրտէն իպարթթ
օլուպ, խարապիլեթի մուհպ պօզ-
կունուդլարտան գայան, վէ սանընա
չօլուդ օլմանն օֆիլեալար, պիհու-
տէ ելրտէ, պունլարա պիր գալիլի
վիրմէյէ չալըյմադաա տորլար:

Իշխէ տիկերէրնի պատըմը օլան
պու սօն Մէջ ֆիւթուհաթընընէհէմմի-
եհէթի, պուրաճրգտա տրր:

Այսպէս օրաուսու, Ալմանեանը, աշիւեար սուրբթտ 150,000 նէֆէր-տէն էքսիք օլմանէն էն ալիա լատիքթ-րիւնի, Մէցին էլթրաֆէրնուա ալը դոյմու-լիտի:

Ինթերնալտեն օլտուդու իւզըն, պօշ
սագլանժըջ օլան առաքիրն ժըգտադը
տախի հիսապա ալընտըդտա, սահիհ
սանըսը 150 000 տին չօգ Ղիեառն
խոխ :

Մէջքիւր ճէսիմ գուպէթ , շիմտի,
Ֆրանսանըն իւզէրինտէ մուամէլաթը
հարպիյէտէ պուլունմսնու սէրպէսթ ••
լաճագ տրր :

Աւարդը միջ մալիւմթա կէօրէ ,
զաթէն մկզքիւր օրտուտուն պիր ֆըր-
զասը , Բարիս իւզէրնէն Եիւրիւմէքտէ
օլուպ , շէհրէ մէղպուրու մուհասէրէ Ի-
տէն , վէ վօսն տէր Թանն գօմանտար
թահթընտա պուլունան պիր ֆըրզա տ-
սաքիւր իլէ զայիֆլանմըջ օլան Բրուսիս
օրտուտունտուն , միւհթաճ պուլունան
Էքիքիքիքիքի Խուտուրապիլէճէք տիրւ
Պիւթիւն մկզքիւր օրտուտուն տալէ
միւմթին օլտուղու գատար ազ վազըթ-
ման Բարիս իւզէրնէն Եիւրիւպէճէք օլ-
մասար տալիս իհթիմալին խարիճինտէ
տէյի տիր :

Ալլա իւր Լօրէն էեալէթերի շիւ-
տի հաղորդածէն ֆէթհ իսլիմիշ օլտուգ-
արընտուն, թէշքիլթը աքերիէետե
պոլուեան Լանտուէր տաքիրինն ճե-
սիմ ֆըրզալարը, մեզքիւր էեալէթերի
դապթարընտա թուծապի իրլի:

Մէջքիւր Լանտուէր առաքիրի, Մէջ
վ Ս/Յրազպուրկ վէ Աւմանեալըլարն

Դապինէթօեա երսալ զըլնան պիւր
Ելէկըաֆ տէր քի, Տիօն մահը հալն
30ունտա, վուրուլարտա պիւր թագըմ
միւստըլպէ վուրուլ պուլտուգտան սն-
րա, տիւլմէ թարաֆնտան դապթ օ-
լունմուլ տուր. չէհիւր թօլա թուլուլ-
տու. զօմնտան կիւր չէքիւլեէ մէմ-
պուր օլմուլ տուր :

Թ. Լ. Բ. Ն. Ե. Բ.

Մահը հաւին 46 թարիսի իւն օրա-
րագ Բարիստէն ախը իյնէմիշ օլտուղու-
մուզ պիր մէքթուպ, Եւլմի մէքելւարմէ
էօյլէն վազըլմ շհհիր էմանէթի գոսաղըն-
տա վըրէլէն գուրանըն նէթիճշսինի շու
վէճճ իւն պիրտիրմիշ տիր. Եանի, 521,
325 քիշի էվլէթ, վէ 53515 քիշի
տախի Եօգ տէյի գուրա վըրմիշըն տիր.
կէրտէ գալըր իքի իւշ մահէլէլէրն վէ
օրտուռնու գուրաաը. լաքին նէթիճէյի
գաթիէէսի, էվլէթ թարաֆընտա օլա-
ճադ տըր տէյի ատտ օլունմագտա տըր
Պալիէն պիրտիրէրտիկինէ նէգադէն,
Մ. Ֆէրիթս Բիա վէ Մ. Մօրիս Գօլի,
պիր թաղամ սապըզ թապուր Ժնէ-
րալլաըր իւն պէրապըր ախը ու կիրիֆթ
օլունմուշար տըր:

Թուր 29 հոկտ .

Մ. Կոմսպէթիւմ, չհհրէր էմպիւթըրնէն իրաւ իրէմիշ օլտուղուս պիր թահ-րիրաթը ումուսթիւսթնտէ շէօյլէ տէր :

«Պիր շօգ մահէլլէրտէն աղըր խապէրէնր ախը իթմէքտէյիղ, հնրնէ գա-տար շօգ չալըշտըմ իսէ տէ, մեգքիւր վազալարըն ալը (Ժադում) վէ սըհհէ-թի հագգընտա ասլա ընսմիր պիր մալիւ-մաթ քէսպ իտէմէմիշիմ տիր : Մէց թէսլիմ օլմուշ աուր տէյի պէյնէնա ռէօյլէմէքտէ տիր, Պէօյլէ պիր ֆէլա-քէթի հագգընտա հիւքիւմէթին նէ էֆ-քէրաթա պուլունմադտա օլտուղունուս պիրմէնիզ էյի տիր : Պէօյլէ օլմ վազա-պիր ճինսսէէթ նէթիճէսի ալապիրէր վէ մեգքիւր ճինսսէթի իլլէնէնլէր հագ-գընտա իսէ, պիրա մուհաքէմէ դաթլ ճէզասը թէրթիպ իտիւմէսի լազըմ կէ-լիր . շուսն իգնս օլունուղ քի պաշը-մըզա հնր նէ գատար պէօյիւք ֆէլա-քէթլէր կէլսէ, ալա դայրէթի էլտէն պըրագըպ մէյիւուս օլմսնաճաղըղ տըր, պէօյլէ պիր վազըթմա քի իմըրաթօր-լար, օլտուլար վէ Ժէնէրալլար ալազը-ղը իրթիքնապ իտէրէք տիւշմէնէ թէս-լիմ օլմադտա տըրլար, պէօյլէ պիր վա-զըթմա տէրթմ պլը շէյ վար տըր քի օ շէյ (թէսլիմ օլամազ վէ օլմամաալը տըր), օ պիր շէյ տէտիկիմիզ տալի Յրանսա չիւսիւսթիւսթիթի տիր :

Թուր 4 նոյեմբ.

Իհալիսինն մըգտարքնա կէօթէ Բա-
րիսէ մէքիւլաթ իտիւալ իտիւմսի էսապը
Իզէրինն եադընտա պիր միւթարքէ
ադտ օլունաճադը հադգընտա պուրա-
տա պէշլէզ պիր էմնիէնէ հիւքմ իյ-
լէմէքտէ տիր :

Բրուսիալըար, տիւնքի կիւն Շաթո
Ն.Օֆի Թերք իմտիւրէր : Ալմանեա ա-
սաքիւրի Սըբանտա ճէմ օլմագտա տըր :
Եագընտա միւթարէքէ օլունաճագ տըր
տէյի մէմուլ օլունտուղունտան Լաք
իւզլինիէ հարաքեաթը ասկէրիէ մէքս
օլունմուլ տուր :

Մահը հալին Ջոնսոն, Պրզանսոն
 իւն Ռթոն արասընտա պիր միւտտըպէ
 վազը օլմուշ տուր. նէթիճէսի հէնուղ
 մալիւմ տէյիլ տիր, Բուսիւալըլար Շան-
 կօնա տօղըու ինըլէմէնէ պաշլաար-
 լար:

Մարտիկատան աղնան խաղերէր
Եւնի չէհր էմին Ս. Ժանն չիֆաի.
Չիւ օլմա իւզրէ պուլունտուղունու
պիտիբիւր.
Ինթիւլ չըգարմազ ի.
Չին զուհուրա կէլէն ուլլունտուղունու

Թէ՛ն կի՛ն պոլիժուշ տուր, չէ՛ղլէ՛ քի պէ՛-
լտիոյն ասաքիբի հէ՛ միւլէ՛ք մուհաֆըզ
ասաքիբի պէյի՛նտէ պիր զազղա զու-
հուրա կէլէ՛սի լէ՛հլիքէսիսնն Շոնիւ ա-
լընմը, աըր կիպի կէօրինմէքտէ տիր :
Մ. Գըլիզըլէ, միւլէ՛ք մուհաֆըզ
ասաքիբին մուլադգաքմ սուրէթտէ ժէ-
նէրալ նսապ օլունտու. լաքլին, մէր
զուսուռն իշպուռ մէմուրիեթի թաստիդ
պոլյուռլաաեաճադ աըր տէյի զանն օ-
լունուր :

Հան/թ , 5 հոյ .

Տիւն առնամ պարտեա ինմիշ օւսն
պիր պալտն, մահը հաւիւն է իւնտէ չլ-
գարըլան Բարիսին րէսմի զազէթասըն
կէթիրմիշ տիր : «Էհալի, հիւքիւմէթի
մուլազգաթանը պագը սագլամագ իս-
թըր մի իսթէմէզ մի» մէսլէսի իւզլերի-
նէ, իւլ բարէ մահալէլէրտէն մաստա-
պիւթիւն Բարիս Էհալիսինն վիրտիյի
գուրանըն նէթիճէսի, 442,000 Էվլէթ
վէ, 49000 տէ Էօզ տուր : Թէքմիլ
ասայիշի հալ հիւքմ իյլէմիշ տիր : Բա-
գար կիւնիւնտին պէրու, տալը պիր
վիւտտրէպէ վագը օլմամը տըր : ԺՅ-
նէրալ Թըրքիւնիւն պիր պէնաննամէսի
շէօյլէ տէր : «Հիւքիւմէթ, գաճունչա-
րը շէտիտ սուրէթտէ մէվզըյի իճրաքէ
վագ իյլէէրէք, հէր նէվի հարաքես-
թը ճէպրիյէնին էօիւնիւ ալաճագ տըր :
Միլէթմուհաֆըզ ասաքերի բէնճշմ-
պիհ կիւնիւ կիտիպ, գուրանըն նէթի-
ճէսի հագզընտա հիւքիւմէթի լթէպրիք
իյլէտիկինաէ : ԺՃնէրալ Թըրքիւ պուն-
լարալ շէօյլէ տէտի : «Վաթանըն սէլա-
մէթի, ճիւսհուրեթէթէ լթապի պուլուն-
մագտա տըր : ԺԻւլ Յալիք տալիւ
մէրդուսն ասաքերէ շէօյլէ տէտի :
«Հիւքիւմէթ, պիր բարմագ լթօլրագ
թէրք իյլէմէմք իշին Էվմին իմմիշ տիր :

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

Լիզեթու-Լ Կոյեթեթ
Միլիարդի Դիմու Որդեանս բանուդու ,
Ընդհանուր 9 3/4 Գիլ
Սթեյ 15,000 Կլալե
Փիսպա Գալի

ՍՍ.ԲԲ.ՅԵՒՅԷ

[illegible]

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳԵՂԱՐԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐԱԼ ԿՈՄԻՏԵ

Հովանման	26	Ստալինի անվան	53-05
»	»	Ստալինի	53-16

ԱԶԳԱՅԻՆ

Առյ իմիշդ ինչպէս ինքեան ինքեան
Դէր վերջին խօսքը

ሆኑ ለጥቅም 1387 ዓ.ም. የገደብ ጥቅም ማግኘት

Նախորդ յօդուածնուս վերջն լայնք թէ,
յարաբերութեանց հասաստութիւնէ յառաջ
ընտրուած Ստյաթոռոն կաթողիկոսութե-
անն, բարեկարգութեան ներդաշնակաւոր
համաձայնութիւնս եւ ձեռք բերել յուսալը
որչա՞յն անտեղի եւ անկարելի էր: Աւելորդ
է կրկնել թէ՛ բարեկարգութիւն ըմբռն,
վիճակին վանօրէից կամ գպորացը ներքին
փոփոխութիւնը կամ կարգադրութիւնը ը-
սով չեմք ուզել, այլ նոյն իսկ ազգային եւ
կեղեցական տեսչութիւնը կամ բարեկար-
գութիւնը (տիտիւրին) հասկնալ կուզեմք,
որ Ստյանչպէս Կաւե Աղծմամբայ կուզեմք

Տիճակին մէջ դարուող հետէ խանդարեալ եւ
Ազգային եկեղեցոյն մէջ միմեանց հետ
հաղորդակից ըլլալու սահմանաւ աթոռոց
խաղարարեալ այս վիճակը, ինչպէս արդէն
րսինք, անսման չէք ազգին, բայց զգե-
ւազգաբար չունէր յարմար պատեհ մը զա-
նոնք բարեկարգելու ճամբօր, եւ այս յար-
մար առիթն այ ուրիշ բան չէր՝ պահ եթէ
այդ կաթողիկոսութեան աթոռոց՝ պահ մը
զատարի (առանց զահակալի) մնալը, որ մի-
ակ միջոցն էր այդ սպասուած յարաչեքու-
թեանց կարգադրութիւնն 'ի գլուխ հանելոյ
համար։ Սոյո կաթողիկոսաց մէջ եկեղեցա-
կան բարեկարգութեանք անհնէն յերմ նա-
խանձախնդրել՝ հանգուցեալ կիրակոս Գ-
կաթողիկոսն էր, սակայն եւ այդպէս Նա
ինքզինքը անկարօղ կը գտնէր իւր կենդա-
նութեան միջոցին այս սպասուած բարե-
կարգութեան ձեռնբերել ըլլալու, եւ այս
մասին իւր բոլոր յօյաւ Պօլսոյ կեդրոնական
վարչութեան վրայ դրած էր։ Վասն զի իրզ-
արու Նա թէ ազգային եկեղեցոյ Ռիոթիւ-
նը բռնաբարուած էր, եւ թէ այս բռնա-
բարութիւնը՝ Սոյ աթոռայ կրօնական իրա-
ւաստութեան՝ ընդհանուր Հայրապետական
աթոռոյ իրաւունքներն անկախ եւ բա-
ժանեալ վիճակի մը մէջ գտնուիլն էր, իսկ
որովհետեւ ուխտած էր Նա իրեն յանձնը-
ուած անկախ տեսչութիւնը ցկեանս նոյն-
պէս անկախ պահել, հետեւաբար անկարող
ի գտնելը զինքը իրեն յանձնուած անկա-
խութեան իրաւունքը (թէ եւ ընդհանուր ի-
րաւանց բռնաբարութիւն մ'էր իսկ) ուրիշ
աթոռոյ մը (որ այդ ծայրագոյն իրաւանց
բնական տէրն էր) իրաւաստութեանը ենթա-
կելուն հասնել, առանց իւր ուխտին զէմ
մեղանշած լինելոյ։

Ուստի եւ կեդրոնական վարչութիւնն այլ չուղեց ձեռնարկել այդ սպասուած յաւաքերութեանց հաստատութեանը, ըսյց եւ թէ այն ատեն երբ երեք կաթողիկոսական աթոռները զիպուածով մը դատարկ մնացած էին՝ Նոյն միջոցներն էր որ, ինչպէս խիստ լաւ բացատրեց Կ. Իւթիւճեանն էֆէնտին յատենի անց Ընդհ. ժողովոյ, վարչութիւնը յանձնաժողով մը ընտրեց, երից կաթողիկոսական աթոռը փոխադարձ յարաբերութեանց, հաստատութեանը համար օրինաց ծրագիր մը պատրաստելու պաշտօնով Կաթողիկոսական յանձնաժողովն իւր տեղեկագիրը չինձ, եւ հաջիկ թէ մասամբ իւրը գործադրուելու յոս մը կը տայր, այնուհետեւ վարչութիւնը ուշադրութեան անգամ չառաւ զայն, որով իրաւամբ արժանացաւ Վրթ. Մեքիսեղեկ վարդապետին խիստ քաջաբախար մեղադրանացը ։ Կուզեմք ըսել թէ վարչութիւնը այդ աթոռոց իրապէս բարեկարգութիւնը գործադրել տալու համար դոցա դատարկ վիճակը իբրեւ յարմարագոյն միջոց նկատեց, որովհետեւ համոզուած էր թէ այսպէս գծաւարին էր գահանկալին գոյութեանը միջոցին այդ աթոռոց վիճակը կամ սահմանադրութիւնը փոփոխել ։ 'Ի գո՛ր չորս տարի կորուստանելէն յետոյ, դարձեալ վարչութիւնը այդ աթոռոց նկատմամբ մի եւ նոյն կացութեան մէջ կը գտնուէր այսօր, ուր որ է 1866 էն յառաջ, այդ կաթողիկոսաց կենդանութեան ժամանակը, ինչու որ սպասուած բարեկարգութիւնն օ. յարաբերութեանց հաստատութիւնը տեսնելու համար, կուզէ որ նախ Սոյ կաթողիկոսն ընտրէ, օրոյ ձեռք կարենայ ապա այդ յաւաքերութեանց համաձայնութիւնն հաստատել ։ 'Ի գո՛ր սակայն, Կիրակոս Գ. կաթողիկոսէն աւելի նախանձանկելի չլլայ նոր տրտուելիք այդ կաթողիկոսը, ինչ որ հոս չէր կրցած ընել ազգային հանրութեան եւ եկեղեցւոյ իրաւանց պատանդուր գոհացնելու համար, սա եւս չէր պիտի կարենար ընել զպայ. ուստի եւ Ընդհ. ժողովոյ այլ Սընայ նորընտիր կաթողիկոսէն սպասելիք յաւաքերութեանց համաձայնութիւնը սոսկ ցընորք մ'է, եւ ոչ այլ ինչ, զի Նա միշտ իւր գրաւած աթոռոցն անկախութիւնը պիտի ձգէր պահել ։

Եւ ահա այս պատճառաւ, երբ ընդհ. ժողովը Սոսի կաթողիկոսական խնդրոյն ձեռնարկեյ, հարկ համարեցանք յուշածել իրեն թէ, նախ յարարերութեանց հաստա-տութեանը նպատաստելու ուղղութիւն մը տայ խնդրոյն, եւ ապա ընտրելոյն ընտրութեան խնդրոյն զգաղի, նախ՝ անոր համար որ, եթէ իրօք անթոռց համաձայնութեանը կը-փոփոքանք, ալ ընտրութեանէն յետոյ զպաշ-տած համաձայնութիւնը անկարելի էր, եւ երկրորդ՝ անոր համար որ փոխադարձ յա-րարերութեան ու քարիւղագրութեան միտ-

Քվինը վերադարձնում էր հասարակական, ընդհանուր
 շարժումների համարժեցության ու վարձատրվելու
 շարժումների ամենաբարձր խառնուրդի հարաբերակցության
 վիճակին, որով Քվինը պաշտոնապես
 հանապազվելու ու վաճառքի կնիշնակելու, որով
 ընդհ. Բաղրյան ալ, ազգային եկեղեցի-
 կան շահունքի երաշխավոր, ու նորի լակի
 պարտադրություններն ու պաշտոնի ղեկ
 վարումը կը համարվեր : Եւ ահա ինչու :

Սույ (ինչպէս նաեւ Աղթամար) կաթո-
ղիկութեան ընդհանրական հայրապետու-
թեան արժանէ անկախ եւ բաժանելով վի-
ճակի մը մէջ մնաւ յարանիւրի, ոչ թէ
այդ աթոռոյ կաթողիկոսին անձնական կամ
վրաստիական պահանջով մնէր, այլ նոյն
իսկ այդ աթոռոյն ժամանակին տղիտու-
թեամբն ու զերծմամբ ստացած մէկ իրա-
ւունքն, կամ բուն իսկ աթոռոյն սահմանա-
դրութիւնն էր. եւ հայաստանեայց եկեղեցի-
ւոյ մէջ ապաստմբ եւ անխիտանական զիբը
մ'ունեցողները ոչ թէ այդ Սույ կամ Աղ-
թամարոյ աթոռոց գահակալներն էին, այլ
նոյն ինքն այդ աթոռները, կամ աւելի բա-
ւոյն իրական նշանակութեամբն ըսելու հա-
մար, այդ երկուց ստորադարգեալ աթոռոց
կրօնական անկախ իրաւասութեան գրու-
թիւնն էր: Ով ոք ըլլար այդ աթոռոյ գա-
հակալը, նոյն անկախ եւ բաժանեալ դրու-
թեան համաժողով պիտի գորուէր, եւ այդ
անկախ եւ բաժանեալ դրութիւնն էր որ
սպաստմբ, անխիտանական, գաթակղելի
եւ աղգին արատ բերող վիճակ մը կը նկատ-
ուէր նոյն իսկ ընդհանուր ժողովէն. եւ
զորամասալի, կամ շիտակ ըսելու համար,
ընդհանուր ժողովոյ աղգաբարիսեան զգա-
մամբ իջրայ կասկածելի կէտը սա է թէ.
մինչդեռ մէկ կողմէն կը խօստովանէր այդ
վիճակին անխիտանական եւ գայթակղելի
ըլ-
լումը, ինչո՞ք արդեօք այդ գայթակղելի
վիճակը աւհետ չըրած, դոյն անխիտան-
կան վիճակին կաթողիկոս մ'ընտրելուն
վրայ կը պնդէր ու կը յամառէր միշտ, այն
ինչ այդ անխիտանութիւնն ու գայթակղու-
թիւնն, չի թէ կաթողիկ աներուն անձանց
վրայ էր, այլ նոյն իսկ աթոռոյ արդի գրտ-
նուած վիճակին բնական եւ անհրաժեշտ
ձանգամանքն եղած էր, ինչ եւ իցէ, անց-
նինք զայս, հարկաւ որ մը այս դաղանեաց
հանգոյցն ալ կը գալ յերեւան, եւ այն ատեն
աւելի բացորոշ կերպով կը խօսիմք: Արդ-
քայն որ ընդհ. ժողովը, յառանց այս աղե-
տալի վիճակն ի բաց բառնալոյ, այդ աթոռ-
ոյ գահակալը պիտի ընտրէր, հետեւաբար
իւր ընտրելիք գահակալն ալ, դարձեալ Հա-
յաստանեայց եկեղեցւոյ մէջ հալկաթոս պի-
տի ծանցուէր, ըստ որում աթոռոյն ներ-
կէլ դրութեանը պիտի հետեւէր, եւ ինքն
այս հակառակաթոս կաթողիկոսին գոյու-
թիւնն ալ պաշտօնապէս հաստատելու պիտի
ստիպուէր, գործողութեան եղանակը՝ ո-
րով կամայ ակամայ ապօրինաբարութիւն մը
բերէր օրինաւ որովայն ծանցուէր պիտի ըն-
տրուէր: Եւ ահայն ընդհ. ժողովը միշտ
ընտրութեան խնդրովը կըրաղէր, չեւ զայն
լուծելու կը ճգնէր, առանց անգամ մը խոր-
հելոյ թէ ինչ էր ըրածը, ինչ սկզբամամբ կը
գործէր, ինչ նպատակի կը ծառայէր, եւ
ինչ հեռավորութիւն կրնար լսուիլ գալ, մինչ-
դեռ այս ընտրութեան խնդիրը՝ ոչ թէ Յ
կամ Ղ նիսակերու վիճաբանութեանց կարօտ
խնդրի մ'էր, այլ մէկ նիստի մէջ միայն
կարելի էր լուծուիլ, եւ համաձայնութեանը
բաժուիլ, եթէ աթոռոյ յարաբերութեանց
խնդրի կարգադրելու համար, ընդհանուր
ազգային ժողովոյ մը գումարման առաջար-
կութիւնը կենսական որոշուած ըլլար: Սա-
կայն Նա մէկզի թողով խնդրոյն նախնա-
կան եւ անհրաժեշտ պայման համարուած
կենսական մթաւ, արիւնսը հիման մը վրայ
հաստատուելիք չէնքին, ձեւոյն կարգադրու-
թեանը կըրաղէր, առանց մտածելու թէ
չենքին փորձանելով, ձեւոյն համար ի գոհ-
այնաստած պիտի ուրար:

Տեսնելով ընդհանուր ժողովոյ Թափա-
ռած լաթերութիւնը, ամապարեցինք ցոյց տալ
թէ, ինքն այս խնդիրը եթէ իւր ընական
կարգաւոր չը պիտի կրնայ լուծել, կամ եթէ
պատճառ մը ունիւր կրնայ արգելք ըլլալ
կենի տոյն խնդիրը հիմնականէս լուծելու կամ
կարգադրելու, գոնէ բոլորովին ետ կենայ
անօգուտ տեղը զայդ յուզելէն, եւ 'ի կախի
ձգելով դորա պատժական լուծումը, Թոյլ
տալ լաթեմայն գործոյն ըստ առաջնոյն վա-
րայ. առանց իր վրայ պատասխանատուութեան
թիւն մը հրակալելու :

Շարունակել

